

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/182

KARAR NO : 1984/502

UZET : a) Sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunmayan suça ait davanın adını,  
b) Sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı yasa'nın 13/b.maddesindeki bağlantı koşulunu içeren suça ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Celâl Dere ve arkadaşları

O L A Y : Sanıkların 28-6-1979 günü, Varto Belediye Gazinosu'nda top-

landıkları, daha önce bir operasyona katılan ve orada bir arkadaşlarının ölümü olayında görev aldığını tesbit ettikleri polis memuru Nadir Oğlakkaya'yı öldürmeyi kararlaştırdıkları, bu görevi Celâl Dere'ye verdikleri, sanık Celâl Dere'nin saat 22.00 sıralarında polis memuru Nadir Oğlakkaya'nın oturmakta olduğu kahveye giderek önceden kararlaştırılan biçimde polisin başına 6 kurşun sıkmak suretiyle ölümüne neden olduğu, olaydan sonra suçta kullandığı silahı sanık Tunay Yetkiner'e teslim ederek kaçtığı iddiaları ile haklarında ilk soruşturma yapılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

Varto Sorgu Hakimliği : 28-1-1980 günü, Esas-1979/17, Karar-1980/1 sayı ile; yaptığı ilk soruşturma sonucunda sanık Celâl Dere'nin eylemine uyan TCY'nın 450/4., 6136 sayılı yasa'nın değişik 13., diğer sanıkların TCY'nın 64.maddesi aracılığı ile aynı yasa'nın 450/4., 6136 sayılı yasa'nın değişik 13.maddeleri ile cezalandırılmaları için haklarındaki son soruşturmanın Muş Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

Muş Ağır Ceza Mahkemesi: 21-4-1980 günü, Yargıtay 3.Ceza Dairesi'nin 3-4-1980 günlü, 3040-3458 sayılı nakil kararı nedeni ile dava dosyasının Bursa Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Bursa 2.Ağır Ceza Mahkemesi: Sanıklardan Ömer Ergün hakkında yalan şahadette bulunmak suçundan dolayı Varto Sorgu Hakimliği'nin 14-12-1981 günlü, 1981/3-37 sayılı son soruşturmanın açılması kararı ile açılan dava ile bu kamu davasını birleştirerek; 24-5-1984 günü, Esas-1980/108, Karar-1984/91 sayı ile; gerek iddiaya ve gerek savunmaya göre, polis memurunu öldürme suçunun örgütsel bir suç olduğunun açığa çıkmış

bulunduğu, iddia derinlemesine ele alındığında suç failinin Apoçular veya Rızgarî diye adlandırılan örgüt üyelerinden biri tarafından işlenmiş olduğu yolunda yeterli deliller bulunduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin sıkıyönetim ilânından üç aydan önce işlenmiş olması koşulunu aramadan örgütlerin işlediği suçlar itibariyle ortak genel amaç sebebiyle bağlantılı olan davaları sıkıyönetim askeri mahkemelerine gönderdiği,

Elâzığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 28-8-1984 günü, 1984/108-150 sayı ile; suçun, tüm yurttaki sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde elkonulmuş bir dava ile irtibatının bulunmadığı,

Gerekçeleri ile görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya Elâzığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 30-11-1984 günlü, 1984/4000 Müt. sayılı müzekkeresi ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman, A. Cemal Göğüş, Necati Karakış, Ergun Argon ve Yavuz T. Özgen'in katılmaları ile yaptığı, 24-12-1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutođlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Tayfun Ugan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Suç; tüm yurttaki 12-9-1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önce, 28-6-1979'da Varto'da işlenmiştir.

İncelenen dosya içeriğinde yer alan sanık Tunay Yetkiner'e ait hazırlık soruşturması sırasında alınan ifade de; siyasî görüş olarak rızgarîci olduğu, öldürülen polisin ise ülkücü olduğunu bildikleri, polisin öldürülmesi için daha önce karar alındığı, bunun nedeninin de Hakkı Karer adlı arkadaşlarının polis tarafından afiş asarken kurşunlanması olduğu, yine sanıklardan Fevzi Sever'in hazırlık anlatımında kendisinin Varto ilçesinde faaliyet gösteren " Anti sömürgeci-Devrimci Demokratik Kültür Derneđi" üyesi olup, derneğin adının illegal olarak " Rızgarî" yani " Kurtuluş" anlamına geldiği, ayrıca sanıklardan Tunay Yetkiner'in babasının sorgu hakimliğine verdiği dilekçede oğlunun Halkın Sesi Gazetesi'nin muhabirliğini yaptığı, olay görgü tanığı polis memuru Ömer Ergün'ün gerek hazırlık, gerek mahkemede alınan ifadelerinde; öldürülen polis memuru Nadir Oğlakkaya'nın derneklerini bastığı, hatta bu umumi arama ve baskında Celâl Dere'nin derneğine ait bir şahsı da afiş asarken yakaladıkları biçimindeki anlatımlar, olayın

siyasal ve ideolojik kökenli ve örgütsel içerikli olduğunu ve bu nedenle sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunduğunu belirlemeye yetmektedir.

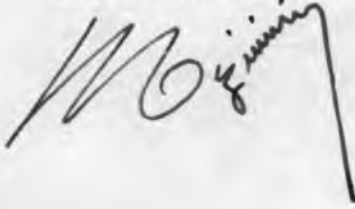
Suçun,1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesinde öngörülen sürenin dışında işlenmiş olmasına karşın,dosya içeriğinden sanıklardan Tunay Yetkiner ve Fevzi Sever'in Rızgarî ve Devrimci Demokratik Kültür Dernekleri ile ilişkili olduklarının anlaşılması,anılan örgütlerle ilgili davalara sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulması nedenleri ile Ömer Ergün dışındaki sanıklara ilişkin davanın 1402 sayılı yasa'nın 13/b.,CMUK.nun 3.ve 353 sayılı yasa'nın 18.maddeleri uyarınca askeri yargı yerinde,sanık polis memuru Ömer Ergün'e atılı yalan şahadette bulunmak suçu sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunmadığından,bu sanığa ait davanın ise, Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, Bursa 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının sanık Ömer Ergün'e, Elâzığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının ise, sanık Ömer Ergün dışındaki sanıklara ilişkin kısımlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın,niteliğine göre yalan şahadette bulunduğu iddia olunan Ömer Ergün hakkında Adli Yargı yerinde ve diğer sanıklar haklarında ise,Askerî Yargı yerinde davanın görülmesi gerektiğine,bu nedenle,Bursa 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 24-5-1984 günlü,Esas-1980/108,Karar-1984/91 sayılı görevsizlik kararının sanıklardan Ömer Ergün'e ilişkin ve Elâzığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 28-8-1984 günlü,1984/108-150 sayılı görevsizlik kararının ise,sanık Ömer Ergün dışındaki diğer sanıklarla ilgili kısımlarının kaldırılmasına,24-12-1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

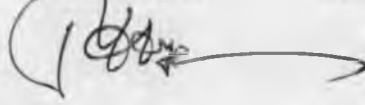
Başkan

Servet Tüzün



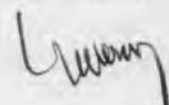
Üye

Y. İsmet Ayer



Üye

A. Mazhar Akman



Üye

A. Cemal Cöğüş



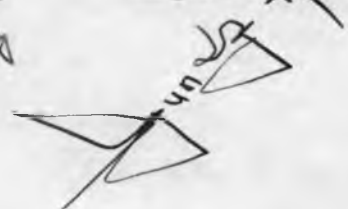
Üye

Necati Karakış



Üye

Ergün Arğan



Üye

Yavuz Özgen



D/E.